

Түркі мәдениеті мен мұрасы қорының қаржылық қағидалары туралы келісімді бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 8 қарашадағы № 842 қаулысы

Қазақстан Республикасының Үкіметі ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:

1. Қоса беріліп отырған 2018 жылғы 2 қыркүйекте Бішкекте жасалған Түркі мәдениеті мен мұрасы қорының қаржылық қағидалары туралы келісім бекітілсін.

2. Осы қаулы қол қойылған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасының
Премьер-Министрі

A. Мамин

Қазақстан Республикасы
Үкіметінің
2019 жылғы 8 қарашадағы
№ 842 қаулысымен
бекітілген

Түркі мәдениеті және мұрасы қорының қаржылық қағидалары туралы келісім

Бұдан әрі "Тараптар" деп аталатын Әзербайжан Республикасының, Қазақстан Республикасының, Қыргыз Республикасының және Түрік Республикасының үкіметтері халықаралық құқықтың жалпыға бірдей танылған қағидаттары мен нормаларын басшылыққа ала отырып,

2009 жылғы 3 қазанды Әзербайжан Республикасының Нахчыван қаласында өткен Түркітілдес мемлекеттер басшыларының IX Саммитінде қабылданған Түркі мәдениеті және мұрасы қорын (бұдан әрі Қор деп аталады) құру туралы шешімге сәйкес,

2012 жылғы 23 тамызда Бішкек қаласында қол қойылған Түркі мәдениеті және мұрасы қорының Жарғысы (бұдан әрі Жарғы деп аталады) 6-бабының ережелерін іске асыру мақсатында,

Әзербайжан Республикасының Үкіметі мен Түркі мәдениеті және мұрасы қорының арасындағы Корды Әзербайжан Республикасында орналастыру шарттары мен тәртібі туралы қабылдаушы мемлекеттің келісіміне тиісті құрметпен қарай отырып,

төмендегілер туралы келісті:

1-бап Анықтама

Осы Келісімде:

"Түркі кеңесі" Түркітілдес мемлекеттердің ынтымақтастық кеңесін білдіреді;

"Тараптар" Кордың Жарғысына қол қойған Түркі кеңесіне мүше мемлекеттердің үкіметтерін білдіреді;

"СИМК" Түркі кеңесінің Сыртқы істер министрлері кеңесін білдіреді;

"АЛАК" Түркі кеңесінің Аға лауазымды адамдар комитетін білдіреді;

"қабылдаушы мемлекет" аумағында Қор орналасқан Қорға мүше мемлекетті білдіреді;

"Келісім" осы Түркі мәдениеті және мұрасы қорының қаржылық қағидалары туралы келісімді білдіреді;

"президент" – Қордың президенті;

"Кеңес" әрбір мүше мемлекеттің бір өкілінен тұратын Қордың бақылаушы органды болып табылатын Қор кеңесін білдіреді;

"хатшылық" Қордың хатшылығын білдіреді;

"Қор персоналы" президенттен, кәсіби персоналдан және жалпы қызмет көрсету персоналынан тұрады;

"асыраудың адалтары" Қор персоналының жұбайын/зайыбын, некеге түрмаған 18 жасқа дейінгі балаларын, сондай-ақ толық асыраудың ата-аналарын білдіреді;

"Қордың үй-жайлары" Қор өз функцияларын орындау үшін пайдаланатын ғимарат немесе ғимараттың және оған іргелес аумақтың бөлігін білдіреді;

"кәсіби персонал" келісімшарттық негізде жалданатын кәсіби персоналдан тұрады;

"жалпы қызмет көрсету персоналы" келісімшарттық негізде жалданатын техникалық персоналдан тұрады;

"бюджет" Қордың міндеттері мен функцияларын іске асыруға арналған қаражатты қалыптастыруды және оған билік етуді білдіреді;

"қаржы жылды" күнтізбелік жылдың 1 қаңтарынан бастап 31 желтоқсанды қоса алғандағы кезеңді білдіреді;

"жарналар" Тараптар үшін ағымдағы қаржы жылында Қордың қызметіне байланысты шығыстарды өтеуге белгіленген сомаларды білдіреді;

"сыртқы аудит" СИМК тағайындаудың тәуелсіз аудитор/аудиторлар жүзеге асыратын Қордың қаржы және экономикалық қызметін тексеруді білдіреді;

"кірістер" Қор бюджетке белгіленген жарналар түрінде алған қаражатты білдіреді;

"өзге кірістер" белгіленген жарналарды, ақшалай нысандағы қайырмалдықты, сондай-ақ ағымдағы қаржы жылдындағы шығыстарды тікелей өтеу нәтижесінде алынған сомаларды қоспағанда, барлық түсімдерді білдіреді;

"шығыстар" Қор өз міндеттері мен функцияларын қаржыландыру үшін бюджеттен бөлген ақшалай қаражатты білдіреді;

"кандидаттардың шығыстары" кандидаттардың көлікке, қонақүйде тұруға және тәуліктік ақы төлеуге шығыстарын білдіреді;

"айналым қаражатының резерві" міндетті жарналар толық төленгенге дейін Қордың шығыстары үшін пайдаланылатын бюджеттің бір бөлігі болып табылады.

2-бап Жалпы ережелер

Осы Келісім Қор бюджетін қаржыландыру көздерін, қалыптастыру тәртібін, жүзеге асырылуын және есептілігін айқындайды.

3-бап Бюджет

3.1. Қор бюджеті Қордың ұзақ мерзімді жобаларын орындау бойынша жыл сайынғы көзделген шартты шығыстарын қоса алғанда, қаржы жылышының ақшалай және/немесе басқа нысандағы барлық кірістері мен шығыстарын қамтиды.

3.2. Қор бюджетін президент әзірлейді және АЛАК мақұлдағаннан кейін СІМК бекітеді.

3.3. Кірістерде:

а) Тараптардың төлем қабілеттілігін, Біріккен Ұлттар Ұйымына енгізетін жарналар шкаласын және олардың ұқсас өнірлік ұйымдарға енгізетін ағымдағы жарналарын назарға ала отырып, сомасын СІМК айқындайтын міндетті жарналар қамтылады. Алайда қабылдаушы мемлекеттің үлесі басқа мүше мемлекеттердің үлесінен кем болмауы тиіс. Міндетті жарналар шкаласы жеке хаттамада көрсетіледі, оған СІМК қол қояды. Хаттамаға қажеттілігіне қарай өзгерістер енгізіледі;

б) гранттар;

в) Қор бюджетіне көлемі шектелмейтін ерікті жарналардан түсетін төлемдер;

г) Тараптардың мақұлдауына жататын Қордың бақылаушы елдерінен, басқа мемлекеттерден, Қордың бақылаушы ұйымдарынан, басқа халықаралық ұйымдар мен қорлардан, заңды және жеке тұлғалардан да қабылдануы мүмкін ақшалай және/немесе басқа нысандағы ерікті жарналар;

д) Қордың мақсаттары мен міндеттеріне қайшы келмейтін жағдайда проценттерден түсетін кірістерді және басқа кірістерді қоса алғанда, өзге де кірістер қамтылады.

3.4. Шығыстарда:

а) мәдени және ғылыми шығыстар:

1) зерттеу шығыстары;

2) жобалау шығыстары;

3) симпозиумдар, ғылыми конференциялар және отырыстар шығыстары;

4) типографиялық шығыстар;

5) аутсорсинг;

6) консалтинг қамтылады.

б) персоналға жұмсалатын шығыстар:

а) президент сыйақысы, оның ішінде:

1) медициналық сақтандыру;

2) асыраудағы адамдарға арналған жәрдемақы;

3) білім беру гранты;

4) тұрғын үйді жалға алуға арналған жәрдемақы;

- 5) ротация бойынша жәрдемақы;
  - 6) демалысқа арналған жәрдемақы (жылына 1 рет);
  - 7) өкілдік шығыстар;
  - 8) зейнетақы және әлеуметтік қамсыздандыру жарналары;
- б) кәсіби персоналдың сыйақысы, оның ішінде:
- 1) медициналық сақтандыру;
  - 2) асырауындағы адамдарға арналған жәрдемақы;
  - 3) білім гранты;
  - 4) ротация бойынша жәрдемақы;
  - 5) демалысқа арналған жәрдемақы (жылына 1 рет);
  - 6) зейнетақы және әлеуметтік қамсыздандыру жарналары;
- в) жалпы қызмет көрсететін персоналға сыйақы, оның ішінде:
- 1) медициналық сақтандыру;
  - 2) асырауындағы адамдарға арналған жәрдемақы;
  - 3) зейнетақы және әлеуметтік қамсыздандыру жарналары;
  - г) персоналмен келісімшарттарды бұзған жағдайда жұмыстан шығу жәрдемақысы;
- д) тәуліктік, көлік шығыстары және қонақүйде тұруды қоса алғанда, Қор персоналдың іссапар шығыстары;
- е) Қор персоналының оқыту;
- ж) кандидаттардың шығыстары қамтылады.

Асырауындағы адамдарды күтіп-бағуға арналған жәрдемақы және білім беру шығыстары қабылдаушы мемлекеттің азаматтарына қолданылмайды;

- в) әкімшілік шығыстар:
- 1) Қор персоналдың еңбек (қызметтік) міндеттерін орындау кезінде жазатайым оқиғалардан сақтандыруға арналған шығыстары;
  - 2) міндетті әлеуметтік сақтандыру;
  - 3) Қор үшін тауарлар мен көрсетілетін қызметтерді сатып алу;
  - 4) Қордың жұмыс істеуіне қажетті оғистік жабдықтар мен жиназды, автомобиль көлігі мен басқа да құралдарды сатып алу;
  - 5) жылжымайтын мүлікке, оғистік жиназға, жабдықтарға, автокөліктер және басқа да құралдарға қызмет көрсету және оларды жөндеу;
  - 6) протоколдық шығыстар;
  - 7) Кеңес мүшелерінің көлік шығыстары, қонақүйде тұруға және тәуліктік шығыстарын қоса алғанда, іссапарларына шығыстар қамтылады.

3.5. Қор персоналдың дәрежесі мен еңбекақысына сәйкес Қор Қаржы жылындағы шығыстар көрсетілген Қордың штат кестесін әзірлейді және АЛАК мақұлдағаннан кейін СІМК бекітеді.

4-бап Бюджеттің атқарылуы

- 4.1. Бюджетке Президент әкімшілік етеді.
- 4.2. Әрбір Тараптың міндетті жарналарының нақты сомасы бюджетте көрсетіледі.
- 4.3. Бюджетке жыл сайынғы жарналар АҚШ долларында есептеледі және төленеді.
- 4.4. Қор Түркі кеңесінің хатшылығы арқылы міндетті жарналарды бюджетке толық көлемде аудару мерзімі туралы СІМК-ні хабардар етеді.
- 4.5. Тиісті жарналардың қаржы жылышының алғашқы үш айы ішінде төленгені дұрыс. Алайда егер бұл ұлттық заңнамаға орай мүмкін болмаған жағдайда, төлемдер төрт аралыққа бөлінуі және әрбір үш айдың басында жүзеге асырылуы мүмкін.

5-бап Шығыстар сметасы

- 5.1. Қор бюджеті шығыстар сметасы - қаржы жылышындағы шығыстарды қамтитын күжатқа сәйкес жүзеге асырылады.
- 5.2. Қор президенті шығыстардың әрбір бабы бойынша есептеулер және негіздемелері бар бюджет жобасын жасайды және АЛАК арқылы оны жаңа қаржы жылышының алдындағы жылдың бірінші жартысында Түркі кеңесінің хатшылығы арқылы Тараптардың қарауына және СІМК-нің бекітуіне жолдайды.
- 5.3. СІМК бюджетті қарайды және келесі қаржы жылышына ағымдағы жылдың 31 желтоқсанына дейін бекітеді. Алайда егер бюджет жаңа қаржы жылышының алдындағы жылдың ішінде қабылданбаса, ағымдағы бюджет бекітілген өзгерістер ескеріле отырып пайдаланылатын болады.
- 5.4. Қолма-қол қаражат операциялары қабылдаушы мемлекеттің ұлттық валютасында және қолданылатын жерде басқа мемлекеттердің валютасында жүзеге асырылуы мүмкін.
- 5.5. Жергілікті валютадағы шығыстар үшін бюджет үшін айырбастау бағамы қабылдаушы мемлекеттің орталық банкі белгілеген алдыңғы жылдың орташа айырбастау бағамы негізінде бағаланады.
- 5.6. Бекітілген бюджет шеңберінде Қор еңбекақы туралы шығыстар тармағын қоспағанда, бір шығыстар тармағынан екінші тармаққа, бірақ осы тармақтар бойынша бекітілген шығыстардың жалпы көлемінің 10 проценттен артық емес қаражатты өз әрекеттерінің түсіндірмелерін қоса бере отырып, Тараптарға алдын ала хабарлау арқылы ауыстыра алады. Егер Тараптар хабарлама алған күннен бастап 30 (отыз) күн ішінде наразылық білдірмесе, ақшалай қаражаттың ұсынылған ауыстырулары бекітілді деп есептеледі. Егер бір тармақтан екінші тармаққа аудару 10 проценттен асатын болса, онда аудару СІМК-нің бекітуіне шығарылады.

- 5.7. Қаржы жылышының соңына дейін мақсаты бойынша пайдаланылмаған Қордың бюджет қаражатының қалдығы келесі қаржы жылышының бюджет кірісінің есебіне жатқызылуға тиіс. Әрбір мүше мемлекеттің жарналары тепе-тең есептелуге тиіс және Тараптарға олардың жиынтық жарналары есебіне берілетін болады.

5.8. 1 қантардағы жағдай бойынша бюджет сальdosы алдыңғы жылы ұзак пайдаланылатын жабдықтар мен тауарларды сатып алуға толық пайдаланылмағандықтан, кейінге қалдырылған тапсырыстарды төлеу үшін пайдаланылуға тиіс.

6-бап Ақшалай қаражатты сақтау

6.1. Қордың ақшалай қаражатты сақтайтын банктік шоттарын Президент айқындайды.

6.2. Қор шоттары АҚШ долларында және қабылдаушы мемлекеттің ұлттық валютасында сақталады. Алдыңғы кезең шығыстарының айырбастау бағамының бухгалтерлік есебі қабылдаушы мемлекеттің орталық банкінің орташа үш айлық айырбастау бағамына негізделеді.

7-бап Есептілік

7.1. Президент Қордың қаржы ресурстарының басқарылуын бақылауды жүзеге асырады және АЛАК арқылы СІМК-ге есеп береді.

7.2. Президент АЛАК арқылы СІМК-ге алдыңғы қаржы жылынан кейінгі жылдың 31 наурызынан кешіктірмей әрбір қаржы жылына жылдық есеп/баяндама береді.

7.3. Әрбір қаржы жылының сонында қолма-қол қаражаттың қалдығы немесе тапшылығы кірістердің шығыстардан асып түсуін есептеу арқылы немесе шығыстардың кірістерден асып түсуін есептеу арқылы айқындалады. Бюджеттің қолма-қол қаражаты жетпеген жағдайда президент АЛАК арқылы СІМК-ге хабарлайды және қажетті қаржылық шараларға қатысты ұсыныс енгізеді.

8-бап Аудит

8.1. Қордың қаржылық қызметінің сыртқы аудиті әрбір бюджеттік кезеңнің сонында жүзеге асырылады. Аудитті АЛАК мақұлдағаннан кейін СІМК уәкілеттік берген халықаралық деңгейде тұрақтаған тәуелсіз ұйым (компания) жүзеге асырады. Президент сыртқы аудитті жүргізу үшін барлық қажетті құжаттарды уәкілетті ұйымға ұсынады.

8.2. Сыртқы аудитті жүзеге асырғаннан кейін Президент барлық Тараптарға аудиторлық есепті жолдайды.

9-бап Айналым қаражатының резерві

9.1. Айналым қаражатының резерві бюджеттің бір бөлігі болып табылады және жыл сайынғы міндетті жарналардың түсуін күту кезеңінде бюджеттік қаражатты қаржыландыру үшін ғана пайдаланылады.

9.2. Айналым қаражаты резервінің сомасы жылдық бюджеттің кемінде 10 процент мөлшерінде белгіленеді. Жыл сайынғы міндетті жарналарды алғаннан кейін аванс айналым қаражатының резервіне қайтарылады.

10-бап Қорытынды ережелер

10.1. Осы Келісім оның күшіне енүі үшін қажетті мемлекетішлік ресімдерді Тараптардың аяқтағаны туралы соңғы жазбаша хабарламаны дипломатиялық арналар арқылы депозитарийдің алған күнінен кейін отызыншы күні күшіне енеді.

Осы Келісім түркітілдес мемлекеттердің қосылуы үшін ашық. Қосылған мемлекет үшін Келісім депозитарий қосылу туралы құжатты алғаннан кейін отызыншы күні күшіне енеді.

10.2. Әзербайжан Республикасы осы Келісімнің депозитарийі болып табылады. Депозитарий осы Келісімнің күшіне енген күні, сондай-ақ ратификациялау, қабылдау, бекіту немесе қосылу туралы құжатты алғаны туралы Тараптарды дипломатиялық арналар арқылы жазбаша нысанда хабардар етеді.

10.3. Осы Келісімді түсіндіруге немесе қолдануға қатысты келіспеушіліктер туындаған жағдайда Тараптар оларды консультациялар мен келіссөздер арқылы шешетін болады.

10.4. Тараптардың өзара келісімі бойынша осы Келісімге осы баптың 10.1-тармағында жазылған ресімге сәйкес күшіне енетін, жекелеген хаттамалармен ресімделетін өзгерістер мен толықтырулар енгізілуі мүмкін. Бұл өзгерістер мен толықтырулар осы Келісімнің ажырамас бөлігі болып табылады.

10.5. Тараптардың әрқайсысы депозитарийге жазбаша хабарлама жолдай отырып, кез келген уақытта осы Келісімнен шыға алады. Осы Келісім сол Тарапқа қатысты қолданысын депозитарийдің мұндай хабарламаны алған күнінен бастап 6 ай өткен соң тоқтатады.

2018 жылғы 2 қыркүйекте Бішкек қаласында әзербайжан, қазақ, қырғыз, түрік және ағылшын тілдерінде бір төлнұсқа данада жасалды әрі барлық мәтіндер бірдей теңтүпнұсқалы болып табылады. Алшақтықтар болған жағдайда ағылшын тіліндегі нұсқаның күші басым болады.

Әзербайжан Республикасының

Үкіметі үшін

Казакстан Республикасының

Үкіметі үшін

Қыргыз Республикасының

Үкіметі үшін

Түрік Республикасының

Үкіметі үшін